

מנאמנות רק מרויחים

יעקב אבינו, שהכתוב מעיד עליו שהיה "איש תם יושב אהלים", בא ללבן רק במקלו, ולבן מנסה לרמותו בכל הרמאויות האפשריות. למרות הפעמים הרבות בהן היתל בו לבן והחליף את משכורתו עשרת מונים, יעקב אף פעם אינו מועל בתפקידו, ואת עבודתו הוא עושה על הצד הטוב ביותר.

יותר מכך, בנוהג שבעולם ששכיר המתקבל לעבודה, בתקופה הראשונה אין זריז ונלהב ממנו, עובד הוא שעות נוספות ומשתדל לשאת חן בעיני מעבידו. בהמשך הוא נכנס לשיגרה, התלהבותו פגה והלהט נשחק. ואילו אצל יעקב אבינו - מחדש הגאון **רבי וידאל צרפתי** זצ"ל בספרו "צוף דבש" - לא חלה כל ירידה במוסר העבודה, אלא "ויהיו בעיניו כימים אחדים" (כט, כ) - בכל הימים והתקופות שררה אחידות, ותמיד עבד כמו ביומו הראשון. והנה, לכל אורך השנים, נראה לעומד מן הצד כי בגלל היצמדותו לאמת - יעקב מפסיד ולפחות אינו מרויח. נראה שאילו היה נוהג כמעבידו לבן, מעלים פה מחסיר שם, היה מצליח להציל מלבן יותר. והנה בסוף, אנו מגלים כי לא רק שלא הפסיד מאומה, אלא הצליח למעלה מן המשוער, ונכסיו התרבו יותר מנכסיו של לבן. וכמו שאמר יעקב ללבן: "כי מעט אשר היה לך לפני ויפרוץ לרוב ויברך ה' אותך לרגלי" (לעיל ל, ל).

לפיכך, כאשר שמע יעקב את בני לבן טוענים כי את רכושו הגדול הוא לקח מאביהם, וחששותיהם התבססו על כך, שהנה ללבן עצמו יש הרבה פחות רכוש, בא יעקב ללמד לנשותיו רחל ולאה, איך באמת זכה לכל העושר הגדול הזה. הוא קורא לרחל וללאה השדה אל צאנו, ומספר להם על כך שעבד בכל כוחו את אביהן, והסביר להם שהשכר הגדול שקיבל הוא בגלל שהתאמץ בכל כוחו בעבודתו עם לבן, וגם בתנאים קשים ותחת מסע רמאויות, עשה מלאכתו ביושר ובנאמנות. וזהו שאמר להם: "ואביכן התל בי והחליף את משכורתי עשרת מונים ולא נתנו אלוקים להרע עמדי".

פעמים נראה כי אדם הנוהג בישרות ונמנע מתחבולות מפסיד מכך, אך בסופו של דבר הכל נוכחים לראות כי הוא מצליח יותר מכולם. ומנגד, פעמים אדם חושב שירויח עוד כמה שקלים כתוצאה מחוסר יושר, אך למעשה הוא רק יפסיד מכך. כי רק מיושר מרויחים, ובמזומן.

שיא תורני

♦ סנדק לצאצא חמישי ♦

הגאון רבי שלום אלישיב זצ"ל ישב כסנדק לצאצא שלו דור חמישי (בן-נין). לאחר הברית, העיר לו המוהל הרב משה וייסברג שליט"א: "אומרים, שמי שזוכה לדור חמישי מובטח לו גן עדן". הפטיר הגאון: "כל ימי אני עמל כדי להכנס לגן עדן בדלת הראשית, ולא דרך פתח צדדי, כגון פשפש שנפתח לאלו שזכו לדור חמישי...". למעשה, הרב אלישיב זכה גם לדור ששי בחייו, כאשר בשנת תש"ע נולד לו נכד-נין, מצאצאיה של בתו הרבנית בת שבע קנייבסקי ע"ה.

עצה טובה

כדאי מאוד לא להיזרק ישר מהרחוב לתפלה (עיין לרמב"ם פ"ד מהלכות תפלה הט"ז). הגאון רבי שלמה וולבה זצ"ל היה ממליץ לשמור על לפחות שתי דקות לפני התפלה, כדי 'להתאפס' ולהתכונן כראוי.

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סעדון זצ"ל

"אדם בעולם הזה דומה לחולם חלום, וכשאינו יודע שזה חלום אלא חושב שהעולם תמידי ואינו בר חלוף, הרי הוא בא לעת קצו ואין מאומה בידו". ("מגיד חדשות" ח"י עמ' שמ"א)

ויאמר יעקב אל לבן הבה את אשתי כי מלאו ימי ואבואה אליה (כ"ט כ"א)

פירש רש"י ז"ל: הרי אני בן פ"ד שנה, ואימתי אעמיד י"ב שבטים? וזהו שאמר "ואבואה אליה". והלא קל שבקלים אינו אומר כן? אלא להוליד תולדות אמר כך. ע"כ. ונראה לי לרמוז לזה, שהנה תמצא סופי התיבות "מלאו ימי ואבואה אליה", הן אותיות שם הוי"ה ברוך הוא, לרמוז שבקשת יעקב אבינו ע"ה היתה לשם שמים למען הקמת י"ב שבטי יה. ונודע (תיקוני הזוהר תיקון ס"ה) שכל זמן שלא נולד לאדם בן ובת לא קיים מצות פריה ורביה, ואין השם שלם. ודו"ק. (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

עם אשר תמצא את אלהיך לא יחיה (ל"א ל"ב)

פירש רש"י: לא יחיה. ומאותה קללה מתה רחל בדרך. ע"כ. יש להקשות שהרי יעקב קילל רק את מי שימצא לבן אצלו את התרפים ולא קילל את מי שהתרפים אצלו ולמעשה לבן לא מצא אצל אף אחד? ואפשר לומר ע"פ מה דאי בב"ר (פע"ד פיס' ט'): אר"י תרפים [גולגולות מתים חלולות ומבוקעות] לא מצא, קיתוניות [צלוחיות חלולות של חרס] מצא. נעשו תרפים קיתוניות שלא לבייש את רחל. ע"כ. ולפ"ז ניחא דבאמת לבן מצא את התרפים אצל רחל רק שנתחלפו לקיתוניות בדרך נס, ולכן נתקיימה הקללה ברחל. ועוד תירץ לי אחי הרב אביה שמריה חדוק הי"ו ע"פ מה דאי במכות (דף י"א ע"א): א"ר אבהו קללת חכם אפי' על תנאי היא באה, דהיינו אפי' שלא נתקיים התנאי, בכ"ז היא באה, ולכן גם כאן רחל נתקללה מסיבה זאת. (הרה"ג ר' רחביה חדוק שליט"א).

תורה בטרה

בעקשנות גדולה על שמירת טהרת הדעת.

מי שיתבונן בדברי הגמרא יראה שלא מיד באותה שנה קבעו את חג החנוכה אלא "לשנה אחרת קבעום ועשוים ימים טובים" (שבת כ"א ע"ב). מדוע היה צורך להמתין שנה שלמה? אלא חכמי ישראל באותו הדור ישבו שנה שלמה וחקרו כיצד לסמל את הנס הגדול הזה, והגיעו למסקנא לעשות חלקה – כשבאים להודות לה' בתפלת שמונה עשרה ובברכת המזון, ביננו לבין קוננו, מודים על ההצלה הגדולה של גבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים. אבל כשרוצים לתת מסר לכל הדורות הבאים – גם פך השמן הוא העקר, כי בו התגלה שהקדוש ברוך הוא חפץ בדבקות של עם ישראל שאינם מותרים בשום פנים על תורה בזכות הטהרה בלי שום פגם.

מסבה זו, השמן של המנורה צריך להיות "זך כתיב למאור" (שמות כז, כ), ואלו השמן של המנחות שנועד לאכילה אין צריך שיהיה כתיב (עין מנחות פ"ו ע"א), כי המנורה היא הדעת של התורה, ועל הדעת צריך לשמר מכל פגם, ואפילו הדק ביותר, כיון שפגם דק בדעת מביא לסטייה חמורה.

אלו בקשו היונים למנע את הדלקת המנורה בבית המקדש, היו נוקטים בפעולה קלה ופשוטה – שוברים את כל כדי השמן וכך לא היה גותר שמן להדלקה. אך הם בחרו בעבודה קשה ופרטנית – להשאיר את השמנים ולטמא כל אחד ואחד מהם. מדוע נהגו כך?

מסביר מרן הראשון לציון הגאון רבי שלמה משה עמאר שליט"א שהיונים לא הלכו בשטות המן "להשמיד להרג ולאבד", אלא נקטו בדרך חדשה ומתחכמת. הם ידעו שהמנורה היא סמל התורה, ואור המנורה הוא אור הדעת, ורצו שאותו מקור שממנו שואבים את הארת חכמת התורה יהיה נגוע בטמאה.

החשמונאים הבינו בדיוק את הראש היוני, ולכן התעקשו להדליק דוקא בשמן זך וטהור, למרות שטמאה התרה בצבור, ולפי הדין היו יכולים להשתמש בשמנים הטמאים. ואכן, אחרי מאמצים גדולים מצאו פך אחד קטן חתום בחותמו של כהן גדול שהספיק בדרך נס לשמונה ימים.

שמחתם היתה עצומה וגדולה, שכן ראו בכך אשור משמים לדרך שבחרו בה – להאבק

- הגדולה למשימות משנה קטנות.
4. **תגמול** - קבע לעצמך תגמול על ביצוע המשימה במועדה.
5. **דחה את הדחיה** - פעל בשיטת "עשה זאת עכשיו!". (מאיר לירז הי"ו).
6. **השלמה** - השתדל לסיים את המשימה גם אם היא לא תהיה מושלמת. הרצון לעשות משהו בצורה מושלמת, לפעמים גורם לך לא לעשות כלום. ("קוקטייל ההצלחה").
7. **מקור הדחיה** - הגדר את דפוסי ההרגל הגורמים לך לדחות דברים, כך שתדע מה עליך לשנות.
8. **יומן** - נהל יומן, ובכל יום עשה משהו אחד שאתה דוחה אותו או שאין לך כוח לעשות אותו.
9. **מנהל אישי** - בחר אדם שאינו סובל מדחינות ויודע היטב אלו מטלות מוטלות עליך - שפשוט ינהל אותך.

1. **דמיון** - הנוסחה שעומדת מאחורי הדחינות היא חיפוש אחר תחושת סיפוק במשימה והימנעות מסבל. כדי להקל את הסבל, בחר מטלה שאתה דוחה אותה, לדוגמא, סידור שולחן העבודה שלך. כעת עצום את העינים, ודמיון שהשלמת את המשימה - החדר מסודר להפליא וריח טוב באויר. השאר את העינים עצומות ונסה לחוש עד כמה הדבר נעים. כעת פקח את העינים ותחוש את ההרגשה הלא נעימה שיש לך עם שולחן מבולגן וחדר מלוכלך. למוח יגרם אי נוחות מהדחיה של סידור השולחן, וזה ימריץ לעשייה. (ע"פ ספר "קוקטייל הצלחה").

2. **תזמון** - התחל עם המטלה הקשה ביותר על הבוקר, שאז האנרגיות בתוקפן. אחרי שתסיים את המטלה, תרגיש נפלא, ואז תוכל לעבור למשימות קלות יותר בהמשך היום. (ע"פ ספר "קוקטייל ההצלחה").

3. **הפרד זמזום** - חלק את המשימה

רבי חנינא - זהיר בהוראה בהלכות טהרה

בירושלמי נדה (פ"ב ה"ז) מסופר שרבי חנינא היה גר בציפורין, והיה פוסק פעמיים ביום בשאלות של מראות שהיו באים לפניו. רבי יוחנן ור"ש בן לקיש היו לפניו ובכל זאת לא היה מצרף אותם עמו לחיזוק הפסק. אמרו חכם וחרף הוא ואינו זקוק לנו. פעם אחת צירף אותם. אמרו לו מה ראה כבודו לצרף אותנו דוקא היום? אמר להם: בכל שאלה שבאה לפני אינני פוסק אם לא שמעתי את ההוראה הזו מרבי מספר פעמים כשערות ראשי, וכן אינני פוסק אם לא ראיתי שהורה כן הלכה למעשה לפחות שלש פעמים. והמקרה שבא לידי עתה, בא לפני רבי רק שני פעמים ולכן הוצרכתי לצרף אתכם. ולפי זה ביארו בהקדמה לספר "הוראה ברורה" טהרה מה דאיתא בנדה (כ' ע"ב): "אמר רבי יוחנן חכמתא דרבי חנינא גרמא לי דלא אחזי דמא". ומבואר שם זהירותו הרבה של רבי חנינא בפסיקה בעניינים אלו. ישמע חכם ויוסף לקח!

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מִרְן רַה"י הַגָּאֹן רַבִּי מַאִיר מַאֲזוּז שְׁלִיט"א

(מתוך ספר "מקור נאמן" ח"ד שעתיד בע"ה לראות אור)

שאלה: בית הכנסת שלנו ממוקם בתוך מקלט תת קרקעי, ויש בו רק חלון מילוט אחד עם סורגים. שמענו שבית כנסת חייב שיהיו לו חלונות שדרכם יראו את השמים. האם החלון הקיים מספק את הדרישה? **תשובה:** אם אין רואים את השמים דרך החלון - אין זו מצוה מן המובחר. אבל מותר בינתיים להתפלל שם עד שיהיה לכם מבנה מסודר בעה"ו.

שאלה: בבית כנסת שיש בו הרבה ספרי תורה, האם מותר לבנות ארון קודש שבו שתי קומות, או שעדיף להימנע מזה ולבנות היכל עמוק יותר, כדי שספרי התורה יעמדו במדף אחד? **תשובה:** מותר להניח ס"ת על ס"ת (שו"ע יו"ד סימן רפ"ב סעיף י"ט), וכל שכן בשני מדפים אחד על השני. וכמדומה כן היה בבית הכנסת אלגריבה.

שאלה: האם יש בעיה הלכתית לקנות דירה שבקומה מתחתיה מצוי בית כנסת פעיל? **תשובה:** לכתחילה כדאי להחמיר, כי הט"ז (בסי' קנ"א) ועוד פוסקים חוששים בזה. אם קנית - לא שלים מטה שישנים בה על גבי ארון קדש (כך דעת הרמב"ם והרמ"א ומרן החיד"א ז"ל והרב יביע אומר ח"ו או"ח סי' כ"ו).

שאלה: שכן הגר מעל לדירה שיש בה בית כנסת, האם יש לו זכות לעכב בעדם מלהתפלל שם, בטענה שחושש לגור מעל מקום קדוש? **תשובה:** יש לו זכות, כיון שיש פוסקים שמחמירים שלא לגור מעל ביהכ"נ (אף שלהלכה הרמב"ם מתיר), אבל להתפלל באקראי אין מניעה.

שאלה: ברצוננו להפוך את מרפסת ביתנו לבית כנסת, אך היות ומעל המרפסת יש חדר, הגענו לבית הספק האם הדבר מותר? **תשובה:** אפשר להקל בזה, וטוב לעשות תנאי שיוכלו לשכב מעל בית הכנסת. וסמוך לבו על הרמב"ם והרמ"א ומרן החיד"א ז"ל והרב יביע אומר, לא יירא.

שאלה: בבית הכנסת שלנו "תורה וחיים" (שכונה ב' בבאר שבע) יש יצירת פסיפס של האתר בירושלים שמייחסים אותו ל"יד אבשלום" (הנז' בשמואל ב' י"ח י"ח). שאלתנו האם יש בכך פגם מצד דמותו של אבשלום, והעמדת זכרון לו בתוך בית הכנסת? **תשובה:** אם יש דמות אדם יש להחליף. אם רק דמות יד אין בזה כלום. אבשלום יש לו חלק לעולם הבא כידוע.

נר ה' נשמת אדם

לע"נ לאה בת שרה ע"ה
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל
לע"נ יוסף יצחק ז"ל בן שושנה תבלח"ט

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רחל בת מו"ל ע"ה
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל

להצלחת פסח יוסף בן מלכה הי"ו

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com